

MUNKÁSSZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

II. évfolyam. 7. szám.
Salgótarján, 1946. évi február hó 9

Ára: 3000 pengő

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Hunyadi-utca 5 sz.

Mitől szabadított meg bennünket a köztársaság?

Egy vidéki hetilap, különösen ma, a papirhiány idején, nem foglalkozhatik országos érdekű ügyekkel. Megteszik helyette ezt a fővárosi lapok, melyek egyuttal az ország egész lakosságával közlik a mindenkit egyaránt érdeklő híreket. Ma azonban rendkívüli időket élünk. Alig van olyan vidéki hír, mely ne érdekelné az ország népességének széles rétegeit és talán nincsen is olyan országos vonatkozású hír, esemény, mely ne keltene izgatott érdeklődést a legeldugottabb alföldi tanyán. A már kialakult régi szokástól térünk el tehát, amikor sorozatosan foglalkozunk e lap hasábjain országos érdekű eseményekkel. Mert foglalkoztunk, foglalkoznunk kellett a közelmúltban ilyen eseményekkel és foglalkozunk, foglalkoznunk kell most az ország egész lakosságát egyetemesen és kiemelkedően érdeklő ügygel: a magyar demokratikus köztársasággal, az államformával, melynek minap láttuk születését és amelynek felépítése, jövője mindannyiunk személyes közreműködésétől függ.

A köztársaság megszületésénél elsősorban két kérdésre várunk világos választ. Az egyik kérdés: mitől szabadított meg bennünket a köztársaság? Tudjuk: elsősorban a királyi hatalomtól. Nyugaton nem egy nemzet nőtt össze a királyság gondolatával. Sok politikai harc után ma is életben maradt a királyság egynemely országban. De megmaradt, mert ezekben az országokban a királyság gondolata tökéletes pontossággal egybeesik a nemzetiség gondolatával és ha a jelenlegi király hatalma ma már nem ér fel egy köztársasági elnök hatalmával sem, de organikus személyének egysége minden esetben képviseli a társadalom egységét, melynek nevét címeiben viseli.

A magyar királyság gondolata azonban legalább ötszáz éve

nem esik egybe a nemzet gondolatával nemcsak azért, mert ez idő óta állandóan külföldön volt a székhelye, hanem főként azért, mert egy idegen, nyugati orientáció letéteményese volt, mely még akkor is kárhóztatható lett volna, ha ez az orientáció egészséges lett volna, mert a nemzet legsajátosabb érdekeit idegen országok érdekeivel kapcsolta szorosán össze. Ha tehát megszabadultunk a királytól, vele és általa idegen érdekektől szabadultunk meg, melyek a magyar nemzetet önmagától kellett hogy megfosszák.

A köztársaság megszabadított bennünket az idegen királylyal együtt egy, a nemzet számára idegen uralkodó osztálytól, a magyar föld, a magyar nagybirtok idegen érdekű uraitól is. A magyar nagybirtok-rendszer védelmezői teleszájjal csaholták a múltban világgá a nagybirtok-rendszer elévülhetetlen érdemeit: a racionális többtermelést, a mezőgazdasági exportot és a nagyvárosok ellátásának biztosítását, melynek szerintük csak a nagybirtok tudott megfelelni.

Itt nem akarunk ezekre a meglevesztő és kétértelmű állításokra válaszolni, csak egy körülményre hívjuk fel a figyelmet. A múlt századok demokratikus fejlődése, az iparosodás, a fokozódó népszaporulat európa-szerte eltörölte a feudális nagybirtokrendszert, mert már nem tudott megfelelni eredeti hivatásának. Ha pedig az európai körülményeknek megfelelő magyar körülmények között mégis megmaradt, csak gyilkosa lehetett a magyar népnek. Egyoldalú nagytermelése csak idegen piacokat szolgálhatott ki, eminens akadálya lett az ipari fejlődésnek, mely minden modern nemzeti állam kialakulásának fundamentuma volt és a nagybirtokos arisztokrácia és gentry, mely a föld birtoklása révén az államhatalom birtokosa is volt, úgy

az idegen piacok, mint a szorongó, forrongó magyar proletáriátus feszítő ereje miatt szükségzerűen tette az országot idegen hatalmak érdekeinek játékszerévé. Végül a köztársaság megszabadított bennünket egy olyan hatalmi-közigazgatási apparátustól is, melynek szive Bécsben dobogott és amelynek karjait a magyar fejlődéstől különvált, ettől tökéletesen elidegenült hivatalnok-réteg alkotta. Mindegy, hogy a múlt magyar közigazgatási apparátusa személy szerint a lebu-kott magyar gentriből, a tót-sváb nemzetiségekből, földjüket, multjukat, hazájukat vesztett egyénekből alakult meg és tevődött össze. Ennek a társadalmi rétegnek helyzete nem lett volna különb akkor sem, ha színmagyar parasztság töltötte volna meg sorait. Mert végzetesen határozta meg az idegen király, idegen földbirtokos arisztokrácia a hatalom közigazgatási eszközeinek minőségét, melyet ennek a rétegnek használni kellett. Egy idegen kalandor, váratlanul hatalomra jutott zsarnok sem lehetett volna más és nem hasz-

nálhatott volna kiméletesebb, emberibb eszközöket, mint a magyar hivatalnok, aki egy idegen király, idegen királyság-gondolat irányítása alatt, a nagybirtokos ur sujtó kezének hatáskörén belül csak egyet tehetett: elkülönözte magát a néptől, melyből származott és élt, atyauristenként rendelkezett élettel és halállal és maga is vakon lökte az elvakított népet az idegen mocsár felé, melyben minden életnek meg kellett fulladni.

E rettentő terhektől, a magyar nép, a magyar fejlődés igazi gyilkosaitól ugyszólván máról holnapra és nem a saját erőnből szabadultunk meg. A megszabadulás okozta könnyűséget nem mindnyájan érezzük meg és ha é, ezzük is, nem egyenlő módon. — De mindnyájunknak ismerni és kellőképpen használni kell egyenlő módon azokat az ölünkbe hullott, de keserves árral megfizetett ajándékokat, melyek egy uj, becsületes, igaz magyar élet zálogai és melyekről a legközelebb adandó alkalommal részletesen kell beszélnünk.

V. Gy.

Á Nógrádmegyei Kommunista Pártszervezet konferenciája programot ad

Február 10-én lesz a Magyar Kommunista Párt nógrádmegyei párt-szervezetének konferenciája. A konferencia nemcsak a kommunista párt-szervezetek, hanem egész Nógrád megye gazdasági és politikai életében nagy jelentőségű lesz, mert azok a politikai és gazdasági kérdések kerülnek benne szőnyegre, amelyek egyúttal az egész ország problémái is.

A konferencia állást foglal majd a Kommunista Párt jelenlegi politikai vonala mellett, a koalíciós kormányban való részvétel értelmében. Követelni fogja az eddigi kormányprogram gyors és erélyes végrehajtását, a gazdasági kérdésekre nézve értékálló pengő megteremtését, a meglévő mezőgazdasági és ipari termékeknek a dolgozókat illetőleg igazságos elosztását. Követelni fogja a közigazgatás megtisztítását a reakciós elemektől, a beszolgáltatási terhek igazságos megosztását, úgy, hogy a terhek javarésztét a tehetősebb rétegek viseljék.

A konferencián megbeszélés tárgya lesz a tavaszi mezőgazdasági munkálatok megszervezése, melyben pártunk vállalja a kezdeményezést.

A konferencia állást foglal az ellen a türbetetlen állapottal szemben, hogy a Németországból visszaszivarogók és a fasiszták nem saját községükben kerülnek igazolás alá.

A konferencia a legelősebben fog tiltakozni a földreform válmányainak megsemmisítésére irányuló minden kísérlet ellen. Követelni fogja a telekkönyvezés gyors lebonyolítását.

A konferencia ki fogja nyilvánítani, hogy a Magyar Kommunista Párt minden tagja tiszteletben tartja az egyházak jogait, de elítélendőnek tartja, hogy a katolikus egyház egyes felelős tagjai a reakció szószólóivá válnak, de ugyanakkor nem téveszti szem elől, hogy az alsóbb papság körében számos népbarát, demokratikus gondolkodású pap működik.

A konferencia állást foglalt amel-

lett, hogy szervezeteink a legbarátságosabb együttműködést valósítsák meg az összes demokratikus párttal, így a Független Kisgazda Párttal is, bár egyes helyeken a Kisgazda Párt jobb irányán gyülekező reakciók ezt az egységet megakadályozni törekednek.

A konferencia a két munkáspárt egységfrontjának megszilárdítását a népi demokrácia felépítésének legbiztosabb zálogaként tekinti, épp ezért sajnálatosnak tartja, hogy Nógrád megyében egyes szociáldemokrata vezetők a munkás-egység helyett az országos politikai jobbszárnyat támogatják.

Végül a konferencia le fogja szögezni, hogy a közeli békekötés előkészítésének legmegfelelőbb módja a sovinszta fecsegés helyett, a belső demokrácia, a népi közlérsaság megerősítése.

A konferencia ismertetni fogja a nógrádmezei pártszervezet fejlődését, de nem fogja elhallgatni a hibákat és hiányokat sem, mert tudja, hogy a párt politikai célkitűzéseinek végrehajtásában megdézett pártszervezetekre van szükség. A pártszervezetek megerősítésének egyik fontos kérdése az erős üzemi és falusi pártszervezetek kiépítése, a pártoktatás és a pártnapok kiszélesítése, hogy megfelelő káderek legyenek a pártszervezetek kezében. Különös súlyt fog helyezni arra, hogy a falusi pártszervezetek élén, népszerű, köztiszteltetben álló vezetők álljanak.

Pártszervezeteink növekedését továbbra is szükségesnek tartjuk, különös tekintettel az arra érdemes munkás és paraszt értelmiség bevonásával.

A konferencián a pártajtó lapjai: a „Szabad nép”, „Szabad szó” és egyéb pártkiadványok propagálásával azt akarjuk elérni, hogy pártajtónkat minden párttag olvassa. Meg fogjuk szervezni az olvasó csoportokat, valamint minden helyen a falujáságok gondos elkészítését is.

A konferencia a pártunk Központi Vezetőségével és annak vezére Rakosi Mátyás elvtársunkkal szemben feltétlen hűséggel tartozik és annak utasításait a legteljesebb bizalommal fogja végrehajtani.

A konferencia a Bányakaszinóban lesz. A politikai beszámolót Kádár János elvtárs, központi vezetőségi tag fogja megtartani, a szervezeti kérdésekről Dömötör Ferenc megyei titkár fog beszélni, majd a 31 tagú megyei választmány megválasztása zárja be az ülést. D. F.

PÁRTNAPI

előadók névsora 1946 február 12-én délután 5 órakor:

Acélgár, Blánár Sándor, Zsidai Rózsi.

Bánya, Bognár József, Ecet Andrásné,

Úveggyár, Kiss Lajos, Kosár Józsefné,

Gépgár, Toldi István, Varró Margit

Forgács bányatelep, Csányi Lóránd, Dombi Erzsébet,

Somlyó bányatelep, Bottos János, Erdős Sándorné.

Február 12-én délután 6 órakor:

Salgó bányatelep, Tahaboli István, Pála Károlyné,

Zagyvapálfalva, Müller Pál, Ecet Ilona,

Baglyasalja, Miklós Gáspár, Lévai József.

Szerkesztőségi órák

mindennap 3-6-ig.

Lapzárta nénteken délt 12 órakor.

Hogyan dolgozott és pihent Lenin?

N. Szemak

„Szovjetunió, Orvostudományi Akadémia” tagja.

Vladimir Lenin kitűnő szervező volt az élet minden terén. Amikor belépett a Népbiztosok Tanácsának ülés-termébe, gyors pillantással megállapította nyilván vannak-e a szellőző ablakok, vagy a ventilátorok télen és az ablakok nyáron. Lenin gondosan ügyelt az ülés-terem levegőjének tisztaságára. Szigorúan tilos volt a dohányzás, a dohányzóknak a szomszéd szobába kellett menniük. A gyűléseken a teljes csendre ügyelt, szóval a koncentrált munka minden feltételére. Lenin a munka legjobb feltételeit adta meg az embereknek. Mint elnök a beszédek rövidségét és érthetőségét várta el és a felszólalások szigorú rendjét állapította meg. Ily módon egyik vagy másik kérdésben és a velük kapcsolatos javaslatok terén gyorsan és aránylag könnyen lehetett tájékozódni.

Lenin még a hirtőnben is, ahova a cári kormány záratta és ahol óriási irodalmi munkát végzett, bizonyos mértékig iparkodott a munka higiéniját betartani. Munkaszüneteiben tornázott és minél mélyebben szellőztette tüdejét.

Lenin nem szerette a zavaros és rendszertelen munkát. Azt követelte munkatársaitól, hogy ne merüljenek el apróságokban, hogy a lényeges kérdésekkel foglalkozzanak és kitartóan intézkedjenek. Elvárta, hogy minden ügyet végig vigyenek és ne hagyjanak semmit felbe Lenin különös jelentőséget tulajdonított a kivétel ellenőrzésének. „A kivétel ellenőrzése minden munka lényege” — mondta Lenin — és minden munkatársát megtanította arra, hogy nem elegendő intézkedni és tervek készíteni, az intézkedések, határozatok és tervek kivételét feltétlenül ellenőrizni kell. Lenin szaval és tettei nem tértek el egymástól és erre másokat is megtanított.

Aki dolgozni tud, az a közmondás szerint pihenni is tud. Pihenés közben olvasni szeretett, különösen az orosz- és a világirodalom klasszikusait. Beszédeiben és írásaiban gyakran idézte Csehovot, Cscedrint, Puskind, Gogolit, Maupassant és az irodalom más jeleseit.

Beteljesül a kisemberek nagy vágya

Háztelkek sorsolása

Ha el is fogadjuk törvénynek az ugynevezett emberi gyarlóságot, akkor is meg lehet állapítani, hogy az emberi gyarlóság mérvében óriási különbségek lehetnek. Embere válogatja!

Egy politikus országokban, egy gyáros nagy tranzakciókban, egy föld birtokos ezer holdakban gonolkozik. Egy szegény dolgozó, egy kisember törekvéseiben, vágyaiban is kicsiny. Nincsen egyéb vágya, mint hogy legyen egy kis telke, azon egy kis házacska, ahol öreg napjaira megbuzhassa magát és ez körülbelül minden, amiért érdemesnek tartja és tartotta dolgozni. Dolgozni azért, hogy kiküszöbölje életéből a nyomoruságos öregségtől való félelmet.

Egy világgégésnek és a feudalizmus végleges bukásának kellett bekövetkezni, hogy a dolgozó kisemberek életének ugyszólván egyetlen vágya teljesüljön.

Eimentem megnézni a háztelkek sorsolását a banya gazdasági udvarának egyik kis irodai helyiségében. Érdemes volt elmenni és megnézni, hogy miképpen történik a háztelkek sorsolás útján való kiosztása.

Lenin szerette a zenét. Kedvenc zeneszerzője Beethoven volt. Szeretett színházba járni, elsősorban a realista színművészet iskolájába, a moszkvai Művészszínházba.

Gondosan ügyelt a pihenés higiénijára. Sportember volt a szó legtágabb értelmében. Kitűnően úszott, aránylag jól tudott célbalőni, sielt, kerékpározott. Nem dohányzott és nem ivott.

Amikor Leninnel Párizs mellett emigrációban éltünk, minden vasárnap kirándultunk agyunkat kiszellőztetni, ahogy Lenin mordogatta. Egy alkalommal a versaillesi uton tértünk vissza Párizsba. A járda mellett hajtottunk, Lenin elől, én hátul. Hirtelen vad autólütközést hallottam. Visszanéztem és láttam, hogy egy autó a két járda között ide-oda imbolyogva felénk rohan. Csak arra értem rá, hogy elkáltam magam: „Vladimir Iljics ugorjon a járdára!” — és magam a kerékpárral a járdára futottam fel. Ámbár kiáltásom teljesen váratlanul érte, mégis sikerült leugrania a kerékpárról és a járdára felugrania. Kerékpárját összetörte az autól Sportgyakorlata és lélekjelenléte megmentették a katasztrófától.

Vladimir Lenin életörömmel telt ember volt. Gorkij helyesen jegyezte meg emlékirataiban, hogy Lenin gyakran gyermekmódiára, a könnyekig nevetett. Nevetése átragadt a többiekre. Leninnel töltött szerény esti összejöveteleinken általános jókedv uralkodott, mindenki szívből nevetett trefáin és találó megjegyzésin, melyekben mester volt.

Lenin a dolgozók vezére, fáradhatatlan munkás, a munka racionalizálója volt, aki kulturáltan, higiénikusan és vidáman tudott pihenni.

Igyekez az adóval! Tyúkszemedre lép az adópengő!

nek háztelket, tehát ezek csak úgy megpróbálták, hogy bábba sikerül!

A földosztóbizottság csak jól akar azáltal, hogy az igénylők telkeit ezeknek munkahelyéhez közel jelölje ki, azonban gyakran előfordul, hogy például, egy acélgárban dolgozó munkás aki a nagyállomás mellett lakik, a lakóházához közelebb eső részen szeretne telket kapni és ilyen esetekben a bizottság a legtöbbször kielégítő megoldást talál.

Ez a sokrétű igény persze természetesen megnöveli a bizottság munkáját, ami a telkek kisorsolásával a végéhez közeledik és csak akik jobban beletekintenek a földosztó bizottság munkájába, tudják kellőképpen értékelni azt a hatalmas szociális munkát, amit a térképező és fölmérő mérnökök, a karózó és szállaghúzó munkások és a bizottság tagjai végeznek.

A sorsolások befejezésével és az igénylők telekkönyvi birtokbabevezésével a nagy munka első fázisa véget ér és elkezdődik történelmünk legnevezetesebb célja, legszociálisabb törvényének gyümölcsoztetése, a jól végzett munka áldásának az egész ország érdekében való felhasználása.

A dolog fontosságának tudata meglátszik az ittlmaradt jelenlétekn is akik csendesen beszélgetnek és beszélgetésük alaphangja az, hogy nem is nagyon fontos, hogy a sorsolás során hol lesz a telkek, hanem maga a telkek a fontos. Az emberek tudják hogy azelőtt, vagy egyáltalán nem volt meg halvány reményük sem arra, hogy telkük vagy házuk legyen, vagy ez csak úgy volt lehetséges, ha évtizedeken keresztül a gyomrukön spóroltak meg egy kis telket vagy egy házacska árát és mire megszerezték már nem is éretek sokáig. Meghaltak anélkül hogy ételek volna.

Benkő Antal elítéltsége miatt Molnár Sándor vezeti a sorsolást. Beszél, mindig beszél, kapacsát, eutasít, meggyőz, rendezkezik, jelezőkönyvet diktál, összegyűjti az adóeseket, tanácsokat ad és közben segít kihuzandó számokat összegöngyölni, amit többen is csinálnak, egymást ellenőrizve.

Kezdődik a sorsolás! Egy baránybőr süvegből kiki kihuzza a maga számját és az asztalra kiterített térképen mindenki megnézheti a hogy a telkek melynek a számát kihuzta, hol van. Ha a megidézettek közül valaki nincs jelen, úgy más is huzhat helyette. Ilyen Blánár Sándor polgármesterünk esete is, aki nincs jelen és helyette én huzom ki az ő telkének számát — a kilencet — megnézem a térképen és látom, hogy egy jó helyen van.

Jól esik látni hogy a sorsolás után mindenki meg van elégedve, csak az a különös, hogy ez az esemény amely csak egy-két évvel ezelőtt elképzelhetetlen volt, most ilyen egyszerűen, minden nagyobb emóció nélkül lezajlik, pedig a feyverletétel óta csak két valóban fontos esemény történt Magyarországon: Egyik a földreform, amely a reakció és feudális urak labá alól kihuzta a talajt, a másik a köztársaság kikiáltása, amely kihuzta lábuk alól a reményt.

ELCSERÉLNEM hintómat takarmányért. Cim: Starján, Pécskd-ut 8. (Füüdö)

Elektromos és kézi furógépét valamint fűtés és vízv. szerszámokat vonnok.

TIMÁR LÁSZLÓ
műsz. vállalat
Szóna-tér 4.

A Lakásépítő Szövetkezet feladatai

Néhány jótanács családi lakóházak építésére

Irta: Szentpétery János városi főmérnök.

(Befejezés.)

Most megkísérlem arra a nehéz kérdésre válaszolni, hogy nagy szegénységünk, kifosztottságunk mellett hogy lehetne az építkezéshez szükséges anyagokat biztosítani.

Egy egyszerűbb kivitelű családi lakóház tétő alá hozásához köre, téglára, esetleg vályogra, továbbá mészre, homokra, tetőlára, cserépre és falszigetelő lemezre van szükség.

Kő, homok, vályog korlátlan mennyiségben áll rendelkezésünkre, téglát, tetőcserépet a zagyvapálfával gyárak útján biztosíthatók, a szükséges mész beszerzése végeztetve pedig javaslom az aránylag nem nagy távolságban levő valamelyik mészkőbányával rendelkező mátravidéki község Földigénylő Bizottságával közös mészvetőről gondoskodni és a szállítás céljára az egyébként is szükséges legalább egy teherautót és egy lófogatót beszerezni.

Az aránylag csekély falszigetelő-lemezszükséglet kis költséggel beszerezhető, a szükséges faanyag pedig a környékbeli állami erdőkből volna biztosítható. A fenyőfábiány miatt ahol lehet keményfa volna használható.

Talán a legsürgősebb a faanyag-ról való gondoskodás, mégpedig úgy, hogy az előirányzandó mennyiség még a tél folyamán kivágandó volna.

Mivel egyelőre a szükséges munkásoknak is szűkében vagyunk, úgy az előirányzandó építési anyagok biztosítását, mint az építési munkák különösebb szakértelmet nem igénylő részét is régi jó magyar szokás szerint összefogva, egymást segítve kalákában lehet elkészíteni. Erre való figyelemmel célszerű volna, ha az összedolgozni akarók házhegyeiket egymás mellett kapnák meg.

Amíg a pénz értéke nem állandósul, a tagdíjakból tőkét gyűjteni illuzórikus. Megindulni azonban pénz nélkül nem lehet. Az építési anyagok beszerzésére, munkabérek, fuvarosok, fizetésére már kezdetben szükség van bizonyos összegekre. Ezek a legszükségesebb mértékben a tagoktól volnának beszerezendők. Egyes építési anyagok esetleg a helybéli gyárak által rendelkezésre bocsájtandó csere anyagok útján volnának biztosítandók. Például: az Elzet épületvasalást gyártó cég az épületvasaláshoz szükséges félglyártmányokat a helybéli gyáraktól szerzi be. Ugy ezen, mint más egyéb még felkutatandó kapcsolatokat is az építkezés előmozdítása érdekében kamatoztatni kellene.

Az építkezések végrehajtásánál a Falusi Kislakásépítő Szövetkezet által követelt gyakorlatot javasolnám alkalmazni. Ez a szövetkezet az építési telekkel rendelkező kisembereknek a házépítéshez hosszabb lejáratú kölcsönt bocsájtott rendelkezésre.

A kölcsönt azonban nem az építetőknek fizette ki, hanem az építkezés előrehaladásához mérten az építési anyagkereskedőnek és vállalkozóknak a hatóság által igazolt számlák ellenében. A tervezés és kivitelezés tekintetében egyébként az építetőknek szabadkezet biztosított és megelégedett az építési hatóság által tett előírások betartásával.

Ettől lényegesen eltért az Országos Népi és Családvédelmi Alap által létesített Közjóléti Szövetkezet által folytatott gyakorlat. Ezek a szövetkezetek a saját terveik alapján felépített épületeket lakható állapotban bocsájtották kedvező feltételű amortizációs kölcsön ellenében a sokgyermekes szegény családok rendelkezésére. Annak dacára, hogy a nagyobb családoknak a

negyedik gyermektől kezdve fokozódó mértékben a kölcsön visszafizetésénél kedvezményben részesültek, mégis előfordult városunkban is több olyan eset, hogy a juttatottak a lakóházat visszadták a szövetkezetnek, mert az valamilyen okból nem felelt meg igényüknek. Azonkívül ezek az úgynevezett ONCSA-házak, egyforma, uniformizált külső megjelenésükkel sokszor inkább rontják, mint emelik az illető városrész képét. Iskolapéldája ennek az elhibázott építési módnak városunkban a Luby féle parcellázáson a Gácsi utcában levő ONCSA-épületek.

A Földigénylő Bizottság által létesítendő szövetkezetnél az anyagbeszerzőosztály sürgős megszervezése

A régi rendszer letűnt lovagjai

és hűséges támogatói, sehogyan sem tudnak beletörődni abba, hogy nem korlátlan kényurak a magyar nép felett.

Amikor a fasiszta hordá bőrt mentette, itt hagyott csapot papot, azt hiszik ezzel mindent kockáztattak? Azonban úgy látjuk, tévedtünk azok, akik vallalták a nehézségeket s az esetleges borzalmakat, de itthonmaradtak, mert szent volt nekik a szülőföld, a front borzalmait után teljes erővel kapcsolódott a munkába. Most azt tapasztaljuk, hogy a nyugatos magyar utak visszaszivárogyva szemtelenségeiket határtalanul üzik és a magyar népet elűző népet visszaszorítják.

Szemléltető példa erre folyó év február 5-én Sebő József salgótarjáni gépgyári munkás esete, akit a Magyar Kommunista Párt salgótarjáni Szervezete Karancsberény községbe küldött gyűlést tartani. A gyűlés színhelyén szolgálatot teljesítő Fodor Dániel határőradásznagy [Vajon milyen jogcímen??] a visszaszivárogyott Légradai Béla földbirtokossal együtt felszólították a gyűlésrendezőket, hogy azonnal adják át a Légradai kastélyt a tulajdonosának. Természetes a kérelem elutasítását és utána a gyűlést az elvtársak megtartották.

Ha ezzel lezárult volna az ügy, még csak haajján volna, de ez csak a kezdet volt. Sebő elvtársunk másik társával hazafelé tartva, egy három főből álló kisgazda csoportot megelőzni akarván az úton, az egyik „kisgazda” nekiugrott és torkonragadta, a másik a Sebő társára vetette magát. Sebő elvtárs támadóját nyakonkapta, magával rántotta egy nyílt gödörbe, ekkor a másik két támadó is utánukugrott és ültelgelni, rugdosni kezdték és a ruháját is leszaggatták. Mindez minden ok nélkül.

A támadók azóta az őket megillető helyre kerültek ugyan, de az ügyet nem lehet bezárni ennyivel. Üzenjük mindazoknak, akiknek fáj, hogy az országban kommunisták is vannak és mindazoknak, akiket ezek a minden hajjal megkent garfickók felbérlelnek, hogy vigyázzanak!!! Ránk senkisésem foghatja, hogy rombolunk, mert mi az országot építjük újra. Hogy a régi előjogokat megnyirbálni igyekszünk, ezt az igazságot egyetlenegy becsületes magyar sem vitathatja el. Ha azonban nem tudnak egyesek beletörődni ebbe a változhatatlan ténybe, mi ipari dolgozók, megtanítjuk őket keztyűbe

volna szükséges. Tervezési és kivitelezési osztály létesítése legalább is egyelőre nem látszik szükségesnek, mert hiszen jobbnál jobb családi lakóházak mintaterveiben lehet válogatni, azokból bárki kiválaszthatja az igényeinek és izlésének megfelelő tervet és ezt esetleg kisebb-nagyobb változtatással megvalósíthatja az általa kiválasztott építési vállalkozóval illetőleg építőiparosokkal a szövetkezet által megállapítandó irányárak alapján, vagy pedig versenytárgyalás útján legmeglehetőbbnek mutatózó vállalkozók és egységárak mellett.

A házépítési mozgalom rendkívül nehéz időkhöz irul meg, mégis reméljük, hogy ha az érdekeltek a nehézségekkel arányban lévő teljesítményekkel állnak a mozgalom szolgálatába, a vágyak valósággá válnak és rövid időn belül sok új családi lakóházban gyullad ki a fény és árad szél a családi élet melege.

kozni. Ova intünk minden becsületes magyar parasztnak attól, hogy ne álljon fel aljas agenprovokátoroknak hisz megtanulhatták a mult reakciós rendszer alatt, hogy a magyar parasztnak csak addig volt urai előtt becsülete, amíg feltétlen szükség volt rá, ha vágóhídra kellett hurcolni a magyar parasztnak, ha a magyar parasztnak az adó keserves jillereit kellett kifizetni vagy ha a jól jövedelmező mandátumokhoz kellett őket hozzájuttatni, de ha jogot követelt, becsülettel kívánt élni, akkor hitvány eb módjára le bűdös-parasztolták.

Eszmélyen végre rá a magyar parasztnak, hogy eszközölje ne adja magát el azoknak, akik az országot tönkretették. Mi ipari dolgozók együtt akarunk dolgozni mindenkivel aki becsülettel él a hazában, de jogainkat és a magyar nép becsületét minden állító agos magyarral szemben megvédjük, ha kell ököllet, ha kell feyyvetrel is, de kezességet vállalunk azért, hogy ebben az országban a reakció többé úr nem lehet és akik őket támogatják velük együtt megérdemelt helyükre jutnak.

—tű—

Siess!
Sarkadban az adópengő!

SALGÓTARJANI RENDŐR EGYESÜLET

1946. február 16-án és 17-én este pontosan 7 órai kezdettel az Ipartestület nagytermében tárcsával egybekötött nagy

MŰSOROS ESTET RENDEZ

Mindenkit szeretettel várunk.

Jegyelővétel: „Szabadság” könyvkereskedésben, László Imre és László György illatszertárában

Hallgatag dolgozók

Folytatás.

ORVOSOK. Szlachanovisták ők igazi értelemben. Sok a beteg, kevés az orvos, hangzik mindenfelől. Esküjükhöz hiven, éjjel, nappal készek segíteni, rászoruló embertársaikon.

Ott láttuk őket az ostrom idején az acélgyári kórház műtőjében, amint barátinak és ellenfélnek nyújtottak első segélyt és végezték a legnehezebb műtetteket, nem törődve a barci zajjal akkor, amikor mindenki az óvóhelyet bujta. Ott láttuk ma is őket a két kórházban, serényen dolgozni, hogy mielőbb hely jusson az újabb rászoruló betegeknek. Tömvé a városzoba a magánrendelésen és lótt-lut mindenik akkor is, amikor a többi dolgozó már pihenőjét élvezi. Ez az orvos sorsa. Nem réztáblások, de igazi emberbarátok, akik nem érnek rá önmagukkal törődni.

Sok a tömegbetegség és járvány, kevés a megfelelő gyógyszer. De hát a bátorul akartuk, vizejük is minden téren a következményeit!

BIRÁK. Nem egyszer megállok az OTI folyosóján, egyik emeleti ajtó előtt, ahonnan igen érdekes vita hangzik. Az első pillanatban igen mérges bíróknak tetelezem fel a hangképviselőjét. Tovább hallgatva kijönök, hogy csak az igazságot szeretné kibármozni, a vétkeket, vagy bűnét tagadó féltől. Itt mindenki tagad még akkor is, ha vétke, bűne, a napról is világosabb. A bíró

azonban csak a hebizonyított tényállás után ítélkezhet — Sok vesződség, sok hibabavalónak látszó munka és megsem az! A végén mégis csak kiderítik az igazságot — Az elítélt arcán leri a „több is lehetett volna” kifejezés, amikor kijönnek. Tehát meg van elégedve bírójával és az ítéllettel.

Nem úgy a néphírséggel! Itt sok a panasz és kíváncsi. A legtöbb ember akasztást, életfogytigant kívánna mindenkire. A bíróság azonban itt sem adhat szubjektív érzésére, itt is csak a tényállás szigorú és tárgyilagos kivizsgálása után hozhat ítéletet, amivel sem az érdekelt fél, sem a közönség nincs megelégedve. Az előbbi nem érzi át tettének a minősítés szerinti súlyát, a közönség egyéni, vagy tömeghangulat hatása alatt sokkal sűrűsábrak látja, mint amilyen. A kettő közt vivódik a bíró lelkiismerete.

MÉRNÖK. Ritkán ér rá mutatkozni a fórumon. Minden idejét a munkakalkuláció teremtése, azok technikai kivitelezése, az idő és erő gazdaságos kibaszálásának tervezetése, ellenőrzése köti le. Talán egyedül, akinek jelenlétét kivétel nélkül mindenki elismeri, akit a testi munkások is leginkább becsülnék, ha velük érez és tart. Mert egyik a másik nélkül nem képzelhető el. Amilyen fontos az üzemi mérnök, annyira nélkülözhetetlen a laboratóriumi kutatómunkával foglalkozó is. Es ha mostoha időben csak munkafelügyelői szerepköre is jut

némelyiknek, mégis csak jó, hogy ott van mert szakszerű tanácsával sok előre nem látott bajnak megelőzője. Ők az üzemek és kenyér folytonosságának őrei.

Végül nem hagyhatók szó nélkül a város VÉGREHAJTOI sem Talán az ország „legudvariasabb” végrehajtói itt vannak Tarjánban. Pedig másutt sokat kellemetlenkednek a polgároknak. Lukács maradjanak is meg a feleket utbaigazító és a tömtevény adóivet kiállítani segítő szives és udvarias város-házi munkásnak, mint az utcát vérszen rozó végrehajtónak! Más lesz ezennél az adómorál.

A KÉMÉNYSEPRŐK-kel baj van. Zsufolt lakások, sok kemény, korom- és pernyelerakodás, keves, de annál rosszabb szén és még kevesebb kéményseprő.

Tűzelsz nappal és egész éjjel a tarjáni Perpetuumban, félóránként kiviszed a salakot, tisztogatod a csöveket, szidod a világot, de meleg nincsen. Baj van, valami általános baj!

Hosszúak a kéményseprési időközök! Keves a kéményseprő! Sőt, látni is alig lehet egyet-egyet. Eiferne még néhány e szakmában. A meglevőket ide-oda ráncigálják. Udvariasak, szivesek, de ők sem szakadhatnak százfélé. Másutt keresd a bajt.

A VENDÉGLŐS nek szive valamikor röpdösött örömeben a sok vendég láttán. Egy-egy kedélyesebb mulatón annyira elérzékenyült, hogy észre sem vette hány pohárral bajtolt fel meghatottságában.

Ma egyedül ül az asztalnál, számlálgatva megmaradt poharait, nézve butorzatának helyét es lengyelmodon busul pincéje állapotján, adója sulyán és bora fanyar voltán.

A SZABOK, CIPÉSZEK és még egyik másik szakmának leglőbbie — mint hírlék — aratónak állt be. Van, aki végleg otthagya foglalkozását. Közülük néhány a közalkalmazott kesernyész kenyérét próbálgatja meg rágni, ha még foga van.

Az ÉPÍTŐIPAROSOK természetesen hivatásszerűen a város és az ország újjáépítésén dolgoznak. És mivel az újjáépítés elsősorban a városházán indult meg, ott gyülekeztek. De mi lesz, ha tényleg megriadul az építkezés? Remélhetőleg akkor sem dül össze a városháza, sem más hivatal!

És így tovább tallózhathatók a szellemi dolgozók mezejét, mindenütt az új honfoglalás serény munkáit tapasztaljuk. Ha a szellemi élet terén dolgozók munkájukkal nem is hivalkodnak, mivel ezt soha sem tették, tudomásul kell venni őket, építő munkájukat.

Egy bizonyos: Más idők szelét érzik ők is; az új köztársaság szellemét, a faelem nélküli élet és megélhetés jogát. Egyedüli fájó sebük, — a többi munkással együtt, — a minimális életlehetőséget sem biztosító anyagi elismerés nélkülözése és ha néha emberi gyarlóságból és oktan türelmetlenségéből akad általánosító kifakadás egyes kifakadás egyes foglalkozási ágak ellen.

Ezek a hangok a múltban gyakran hallatszóttak és nem szolgálták az annyira nélkülözött munkásegység és megértés kialakulását. — Tehát Bába velük igyekezzünk egymást mielőbb megismerni, jobban megérteni és erőnkkel NE EGYMÁS ELLEN elcsérelni, hanem a Haza újjáépítésére és a népi köztársaság megerősítésére felhasználni!

Tápt.

Gazdák! A beszolgáltatás nemzetközi kötelesség!

Madisz járási titkár választás

A Madisz járási értekezlet m. hó 16-án a salgótarjáni Madisz helyiségében megválasztotta Botos János személyében a járási titkárt. Ugyanakkor szervezőnek Szikoly Tibort, propagandistának Vágvölgyi Annát választotta meg az értekezlet.

A tisztviselők megválasztása után Murguly Sándor, megyei titkár rámutatott a vezetők munkakörének fontosságára, milyenségére és az áldozatkészség nagy szerepére, mely e tisztségek eredményes betöltésénél oly nagy jelentőséggel bír. A vezetőknek nem mindenki munkáját kell elvégezni, hanem első sorban odahatni, hogy minden Madisz tag egy egy mintaképe legyen az országot újjáépíteni akaró, újjáépíteni tudó áldozatos tevékenységnek.

A megyei titkár buzdító beszéde után ismertették az Országos Madisz kongresszus határozatait az ott résztvevők kiküldöttek. Ezek szerint az országos Madisz magának vallja a londoni Demokratikus Ifjúsági Világszövetség teljes programját, melyet a demokráciáért és a vilárbékéért küzd. Idehaza felszámolja az átkos múlt minden reakciós maradványát, lehetővé teszi a munka és gazdasági élet felvirágozását, a korruptó felszámolását, a demokratikus nevelés tisztaságát, melyben integráns részt foglal el a történelmi múlt helyes megbecsülése. Végül a tökéletes felelősségérzetre, komoly-ságra és áldozatvállalásra hívja fel a figyelmet.

Ujabb adat a reakció földalatti munkájáról

Lovass Lőránd, volt acélgári tisztviselő a múlt év októberében megszökött internálásából. A napokban fogta el a budapesti rendőrség és Salgótarjánba szállította kihallgatása során igen érdekes adatok derűtek ki. Hónapokon át bujkált hamis személyazonossági igazolványok segítségével, melyeket magasrangú miniszteri tisztviselők állítottak ki részére. Jól tudjuk, hogy Budapest a reakció főlészke. De itt van az ideje annak, hogy végre megtisztítsuk a nemzetrontó elemektől azokat a közigazgatási szerveket, melyeknek e tisztogatás volna elsőrendű hivatásuk.

Megnyílt a Munkás-Kulturszövetség művészeti tanfolyama

A nagy programnak, melyet a demokratikus Magyarország széles néprétege művészi nevelése érdekében tűzött ki, Salgótarjánban egy újabb fejezete vált valóra: a hét elején a bányai kulturházban Bona Kovács Károly festőművész vezetése mellett megnyílt a Munkás-Kulturszövetség Művészeti Tanfolyama.

A megnyitás ünnepélyes keretek között történt meg, a kulturszövetség vezetőségének, a pártfogó üzemek és a város képviselőinek jelenlétében. A tanfolyam vezetője nem kis célt tűzött ki maga elé. A cél: nem tömegek képzőművészeti nevelése, mert erről épen a művészet természete és a művészi képességek egyéni volta miatt sem lehet szó, hanem az idáig származásuk miatt elnyomott és kiszorított tehetségek felemelése, kiművelése, a munkás ifjúság erre született része előtt olyan pályák megnyitása, melyek elől el voltak zárva.

Tudjuk, hogy a hecsületes akarat nem ismer akadályt. Bizunk is

abban, hogy a budapesti után megnyílt első vidéki tanfolyam be fogja tölteni mindazt a nemes célt, melyet minden akadályt legyőzve kitűzött magának.

Nagy hal a horgon

Hosszú bujkálás után végre sikerült elfogni Navara Bétát, volt rendőrfelügyelőt, a Gestapo volt őszekelőt tisztjét, a hírhedt Svábhegyi politikai rendészeti osztály őrparancsnokát, Hun Péter jobb kezét. Miután a nyilas múlt e gonosztevője büneit Budapesten és környékén követte el, a salgótarjáni rendőrség illetékességéből a budapesti Andrássy ut 60-ba kísérte át, hogy mellő társai között a megfelelő helyen érje el a törvény sújtó keze.

Árpakenyér

A Magyar Csútor Ipar Rt. Selypi Zsófia Malmából, vagy bárholonnan érkező magas kiőrlési százaléku Árpaliszt kezelésére vonatkozólag a Közeletési Kormánybiztosság és a Pékiparosok Szakosztálya közösen a következő tanácsokkal szolgálhat a kenyér minőségének megjavítása érdekében:

Legyünk különös tekintettel arra, hogy a teszta elkészítése kivanja a legnagyobb gondosságot. Az árpaliszt kevés ragasztóanyagot tartalmaz (dextrin), tehát minden árpakenyér repedezett lesz és állás következtében elkerülhetetlen a héj levállása. Kívánatos akiknek módjukban áll más fajta, több ragasztóanyagot tartalmazó lisztet keverni.

A szétesés miatt ügyelni kell arra, hogy a kenyér lehetőleg hűvös vízzel dolgoztassék össze. Természetesen ennek ellensúlyozásaképpen több élesztő kívánatos, de legalább is több kovász. Burgonyát lehetőleg a fenti cél érdekében mellőzzük. Ez által a kenyér összeesését is meggátoljuk, s a rohamos penészesedésnek is gátat vehetünk. A többi eljárások a megszokott módon végzendők.

Mindennemű felvilágosítást elsősorban szakemberektől, pékmesterektől kérjünk, ők bárkinek kézséggel állnak rendelkezésre.

Megkezdődött a Politikai Akadémia előadássorozata

A tudás hatalom. E tétel igazságával mindnyájan tisztában vagyunk. Tudásra mindenkor szükségünk volt, de kétszeresen szükségünk van ma, amikor egy új magyar élet küzdelemében állunk és amikor ebben az új magyar életben nem csak vékony és előkelő rétegeknek kell a tudás fegyverével rendelkezni, hanem mindnyájunknak, akik ennek a múltban elnyomott, félrevezetett országnak polgárai vagyunk. A nagy feladat fontosságával talán egyetlen magyar párt sincs annyira tisztában mint a Kommunista Párt, mely a tudás harci jelzavait írta fel zászlájára. Ennek jegyében indult meg országszerte legutóbb a Politikai Akadémia, többek között Salgótarjánban is.

A Politikai Akadémia első előadását az elmúlt hét szombatján Bóros Antal tartotta meg „A népi demokrácia” címen. A nívós előadást, melyben az előadó a népi demokrácia feladatait, céljait és lényegét körvonalazta meg, hozzászólások követték előre kijelölt hozzászólók részéről. A művészi zeneszámokkal színesített előadásnak csak egy hibája volt: kevés volt a közönség, az érdeklődés sokkal kisebb volt, mint amennyit az előadás témája, célja megérdemelt.

Az akadémia második előadását

melyet ma, szombaton délután 5 órakor a bányakasszáló termében Egy Endre polgári iskola igazgató tart meg „Irodalom és demokrácia” címen, remélhetőleg jóval nagyobb érdeklődés fogja kísérni, olyan érdeklődés, mely megfelel annak a helynek, melyet Salgótarján városa a magyar művelődés terén betölt és be kell töltenie.

SPORT

Sakk-hírek

A Salgótarjánvidéki Sakkszövetség 1946 évi január 31-én városunkban megalakult.

Ügyvezető elnök: Bónár Sándor, titkár: Miklós Antal.

A választmány tagjai: Lausch Ferenc acélgár, Maróti Gyula bányá, Fazekas Sándor gépgyár, Kincses Emil üvegyár, Németh Béla Zagyvapálya.

Sakkszövetség megrendezi a Vándordíjas csapatversenyt, melynek első fordulóját f. hó 3-án már lejátszották.

Első forduló után I. Város 9 ponttal, II. Gépgyár 7 ponttal, III. Acélgár 6 1/2 ponttal.

A második fordulóra a párosítás a következő: Gépgyár—Bánya, Acélgár—Város, Üvegyár—Z. pállva.

Egyben a Szövetség megrendezi Salgótarjáni város Egyéni Sakkbajnokságát, a verseny iránt igen nagy az érdeklődés. Ezideig negyvenhat versenyző jelentette be részvételét, a verseny színhelye a városháza tanácsterme, versenynapok hétfő, szerda és péntek.

A versenyt díjazzuk! Minden érdeklődőt szívesen lát a

Salgótarjánvidéki Sakkszövetség.

Szezonnyitó válogatott mérkőzés színhelye lesz vasárnap az SBTC pálya. A Nemzeti Segély rendezésében a „Mátravidéki válogatott” al méri össze erejét, az utolsó bajnoki próbáját tartó SBTC. Reméljük, hogy a megerősödött bányász csapat jó játékkal lepi meg híveit.

Az ÉLASZ január 13-án tartotta felszabadulás utáni első alkotmányos tisztújító közgyűlést, amelyen az 1946 évre választották meg az egyesületi kiküldöttek a vezetőséget.

A salgótarjáni sportemberek közül az alábbiak kerültek az ÉLASZ újonnan megválasztott tisztikarába:

Társelnökök: Boiner Pál (SBTC), alelnökök: László Imre egyesületen kívüli, titkár: Csics Gyula egyesületen kívüli, tanácsstagok: László Miklós PBSE, Hercsik István SSE, László József SBTC és Nagy Sándor Kisterenye.

A Játékvezető Testületének salgótarjáni csoportja január 30-án tagértekezletet tartott, amelyen a csoport vezetőjévé László Imrét választották meg.

A tagértekezlet egyhangú határozatban bizalmatlanságot szavazott a miskolci vezetőségnek és a budapesti központtól teljes önállóságot kért.

Szerkesztői üzenetek

Építő és Gazdasági Szövetkezet, Salgótarján. Mindenkor híveit voltunk és ma is mindig híveit vagyunk a szabad és bátor kritikának, mely csak az igazságot tartja szem előtt és nem hajol meg szolgálalkúen senki előtt sem. Azonban a hozzánk beküldött cikk nem a szóban forgó tárgyhoz szól és olyan hangot üt meg, melyért a nyilvánosság előtt felelősséget nem vállalhatunk. Epen ezért sajnálatlaltal nem közölhetjük.

A szerkesztésért és kiadásért felel: Dr. VASS GYULA.

Nyomatott Végb Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján, Fő-utca 66. szám